

קדושים (114)

להבין: מה פשרו של ריבוי זה, ומה משמעותו הלכה למעשה? אלא הפסוק (משלי כז. יט) אומר: **"כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"**, לכאורה: אם רצה החכם מכל אדם להמחיש לנו מהו **"מלב ללב"**, יכול היה לנקוט בדוגמא מבוררת יותר: של מראה מלוטשת, שהמסתכל בה רואה את עצמו, כאשר הפנים שהוא מראה למראה, מביטים אליו בדיוק נמרץ ממנה אליו. ומדוע העדיף שלמה המלך את המים? אך זאת עלינו לדעת: הרוצה לאהוב את חבריו באהבת אמיתית, מוכח הוא להכניע ולהשפיל את עצמו כלפי חבריו, כי אם יחזיק עצמו ככליל המעלות ביחס לחבריו, יקשה עליו לאהוב באמת את חבריו, כזה הוא טבע האדם.

והנה, כאשר אדם מסתכל במראה, יכול לעמוד בקומה זקופה ולראות בה את עצמו, אך לעומת זאת המבקש לראות את דמותו משתקפת במים, מוכרח הוא להשפיל עצמו ולכרוע כנגד המים, ורק כך יוכל לחזות בדמותו בתוך המים. ואם כן, אמר שלמה המלך: **"כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"**: כשם שאדם הרוצה לראות את פניו במים מוכרח לכופף את קומתו, כן לב האדם לאדם, שאם ירצה לאהוב את חבריו בלב שלם, מוכח הוא להכניע ולהשפיל עצמו כנגד חבריו.

וה"שר שלום" מסיים בדבר פלא שיתגלה למתבונן בפסוק שלפנינו: האותיות שאחרי המילה **"רעך"** הן: אחר הר', ש', אחר הע', פ', אחר כ', ל', הוי אומר: **שפל**, התכונה הנדרשת למי שרוצה לקיים את הציווי **"ואהבת לרעך כמוך"** כמה נפלאה לפי זה, כוונת המדרש: התורה הקדושה רומזת לעצה נפלאה בדרך לקיום הציווי **"ואהבת לרעך כמוך"**, והיא: **"את הטפל לרעך"**, דהיינו" הבט באותיות ה"טפלים" **"לרעך"**, ותקבל את המילה **"שפל"**, ללמדך שאם תשפיל ותכניע את עצמך כנגד רעך, אז תוכל לאהוב אותו.

ספר "ושלל לא יחסר"

"זה כלל גדול" "בתורה", ברוחניות!
וְאֶהְיֶה לְרַעְךָ כְּמוֹךָ (יט. יח)

רבי עקיבא אומר: **"וְאֶהְיֶה לְרַעְךָ כְּמוֹךָ"**, זה כלל גדול בתורה (ב"ר כד. ז)

הקשה ה"חתם סופר", שהנה בגמרא (ב"מ סב.) למדנו: שנים שהיו מהלכין בדרך, וביד אחד מהם קיתון של מים, אם שותין שניהם, מתים, ואם שותה אחד מהם מגיע לישוב. דרש בן פטורא: מוטב שישתו שניהם וימותו, ואל יראה אחד מהם במיתתו של חברו. עד שבא רבי עקיבא ולימד: וחי אחיך עימך, חייך קודמים

לרצונכם, לצורך עצמכם

וְכִי תִזְכְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְכְּחֶהוּ (יט. ה)
דרשו חז"ל (מנחות קי.): לא אמרתי אליכם: זבחו כדי שתאמר אעשה רצונו ויעשה רצוני, לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם אתם זובחים, שנאמר: **"לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְכְּחֶהוּ"**, את הקרבנות הינכם מקריבים **"לְרִצְוֹנְכֶם"**, לצורך עצמכם, שתהא בכך כפרה עליכם. מעתה אומר ה"צדקת הצדיק", הרי תפילה במקום קרבן היא, ואם כן, אל לו לאדם להתפלל כי הוא חייב להתפלל, אלא כי הוא רוצה, לרצונכם! לחשוב בכל עת: מתי אוכל להתפלל, מתי אזכה לדבר עם בורא עולם. כך אמרו חז"ל **במדרש שוחר טוב**: כשאתה עומד להתפלל, יהא ליבך שמח עליך, שאתה עובד אלוקים שאין כמוהו בעולם.

ספר "יחי ראובן"

הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ (יט. יז)

לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה
(שבת קיט.)

ותמוה הדבר, וכי מפני שלא הוכיחו זה את זה חרבה ירושלים, והלא שנינו: אמר הקב"ה, גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא יקבלו מהם. אמרה מידת הדין רבונו של עולם, אם לפניך גלוי, להם מי גלוי? (שבת נה.). אלא שני פנים יש לה למצות התוכחה. מלבד עצם התכלית והמטרה להחזיר את חבריו למוטב, יש לה לתוכחה מטרת נוספת, לקנאת ה'. כפינחס בן אלעזר בשעתו אשר קינא את קנאת ה'. והנה, חורבן ירושלים בא על כך שלא הוכיחו זה את זה, כלומר, לא על כך שלא קיימו מצות תוכחה וגרמו לחבריהם להטיב דרכיהם, אלא על כך שלא קינאו קנאת ה' בראותם את חבריהם חוטאים לנגד עיניהם ומחללים שם ה'. אכן, לו היו מוכיחים אותם כדי שיתקנו את מעשיהם הרעים, הדבר לא היה מועיל, וכמו שאמרו חז"ל: שאם מיחו בהם לא יקבלו מהם. ברם לו היו מוכיחים אותם מצד קנאת ה' שבוערת בם, אזי היה בכך כדי לשכך את חמת הקב"ה ולמנוע את חורבן ירושלים, כפינחס בן אלעזר אשר "השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם" (במדבר כב. יא)
רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

למה **"כמים הפנים לפנים"** ולא כמראה מלוטשת
וְאֶהְיֶה לְרַעְךָ כְּמוֹךָ (יט. יח)

ואהבת לרעך, ליטפל לרעך (מדרש)

בפשטות, דברי מדרש הם חסר פשר. פנינה נפלאה על כך, מובאת בשמו של האדמו"ר ה'שר שלום מבעלזא: המדרש התקשה בהבנת האות 'ל' בציווי **"ואהבת לרעך כמוך"**, שלכאורה די היה לומר **"ואהבת רעך כמוך"**? ומכאן מרבה המדרש: לרעך, הטפל לרעך. ועדיין עלינו

הלכה: ריקודים ומחולות וכלי זמר בסעודות מצוה בימי ספירת העומר.

כתב המ"ב (סימן תעג סק"ג): וכ"ש בשאר ריקודין ומחולות של רשות בודאי יש לזהר. כתב הפסקי

תשובות (אות ה): ובסעודות מצוה, כסעודות שבע ברכות (שהנישואין היה בל"ג בעומר או לפני ר"ח אייר לנוהגין כן), ברית מילה ופדיון הבן, בר מצוה, הכנסת ספר תורה וסיום מסכתא, נחלקו גדולי הפוסקים אם מותר לעשות ריקודין ומחולות ונגינה בכלי זמר. ונכון להימנע עכ"פ בכלי זמר, והמקילים יש להם על מי לסמוך.

פסקי תשובות חלק ה'

פתגם: הימים, החודשים והשנים חולפים, אך הזכרונות לנצח אותנו מלוים.

ספר "שמחה"

חקירה: חגיגה

אכילת הבשר היא חלק ממצות חגיגה, או רק מדין אכילת שלמים, או? מצות חגיגה היא רק הבאת הקרבן. (משנת יעבץ או"ח מ"ד ו"ה ואשר נראה לומר)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ראייה מופרכת

שאל כומר לרב אחד: מפני מה אתם שונאים את הגויים? מנין לך שאנו שונאים גויים? שאל הרב. ראייה מפורשת היא, השיב הכומר, שאתם אומרים כל יום: ברוך שלא עשני גוי. זה אינה ראייה, חייך הרב, שהרי אנו אומרים גם: ברוך שלא עשני אשה, תאמר שאנו שונאים את נשותינו?

ספר "חד וחלק" חלק א' (דף קנה)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, רבקה בת אלאנור דאמנטי זרע של קיימא ליינה בת זהרה אנריאט, מרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת: גייט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל, ויקטור חי בן יקוטה.

לחיי חברך. איך, אם כן, אומר כאן רבי עקיבא ש"וּאֶהְבֶּה לְרַעַף פְּמוֹךְ" הוא כלל גדול בתורה, הרי חייך קודמים לחיי חברך? ותירץ שדברי רבי עקיבא שם אמורים במה שנוגע לגוף, שם ודאי שהוא קודם לחבירו בשתיית המים שיצילו את חייו הגשמיים. אך במה שנוגע לרוחניות, לתורה שם נאמר: "זה כלל גדול בתורה". עליך לסייע לשני ברוחניות גם אם על ידי זה הינך נעצר בהתקדמות הרוחנית האישית שלך.

שכן, פעמים אדם תוהה: איך אוכל ללמד יהודים דברים פשוטים, בעוד ששאיפתי להתקדם הלאה? התשובה היא: לא! זה הכלל גדול בתורה "וּאֶהְבֶּה לְרַעַף פְּמוֹךְ". תעצור מעט את ההתקדמות שלך, כדי ללמד אחרים את הדברים הפשוטים, ועל יד זה לרומם אותם. אך גם לכך ישנה הגבלה: "פְּמוֹךְ", לא יותר ממך, אם הרגשתך שעל ידי לימוד אחרים הנך יורד ממדרגתך הרוחנית, אסור לך לעשות זאת.

ספר "ומתוך האור"

מִפְנֵי שִׁיבָה תָּקוּם וְהִדְרָת פְּנֵי זָקֵן (יט. לב)

פירש הזוהר הקדוש: "מִפְנֵי שִׁיבָה", קודם שתזקין "תָּקוּם", לעסוק בתורה, ואז מובטח לך כי "וְהִדְרָת פְּנֵי זָקֵן", כדברי הפסוק במשלי (כב.): "גם כי יזקין לא יסור ממנה"

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

כשישראל לא עושים קידוש, הגויים עושים הבדלה וְהִיָּתָם לִי קִדְשִׁים וְאֶבְדֵּל אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי (כ.כ)

מרגלא בפומיה של הגאון רבי חיים מואלאז'ין זצ"ל: כשישראל לא עושים קידוש ולא מקדשים עצמם בתורה ומצוות, אלא רוצים להתקרב לגויים, אז הגויים עושים הבדלה וגוברת שנאתם לישראל.

על דרך זה ביאר **הבית הלוי זצ"ל** (פרשת שמות) את דברי **המד"ר** (א.ז.): לריח שמניך טובים, מה שמן אינו מתערב עם שאר משקין, כך ישראל אין מתערבין עם האומות. הקב"ה נתן תורה ומצוות לישראל שיהיו מובדלין מהגויים וכדכתיב "וְאֶבְדֵּל אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים", וכשישראל מתקרבין ומנסים להדמות לגויים אז הקב"ה שומר על המרחק וההבדלה ע"י שמחדש שנאה בליבם, וכל זה הוא לטובתם של ישראל שלא יתערבו ביניהם.

ספר "לחתך עליון"

